



18



Artphy

Ars Intelligentia

Valt het jou ook op, dat als je de krant openslaat of de t.v. aanzet het al snel gaat over 'artificiële intelligentie' of in het Engels 'Artificial Intelligence' kortweg AI. Menigeen maakt zich zorgen over de snelheid waarmee AI zich ontwikkelt. Houden we wel voldoende grip? De jongste ontwikkelingen hebben onze nieuwsgierigheid geprikkeld. Wat betekent AI voor de hedendaagse kunst? Hoe creatief zijn of worden zelflerende algoritmes?

In de tentoonstelling onderzoekt Artphy de vele verschijningsvormen van kunstmatige intelligentie in de kunst: 'Ars Intelligentia'. Kunstenaars onderzoeken de mogelijkheden van dit instrument. Hoe het de grenzen van de realiteit kan vervagen: wat is echt, en wat is nep? Is de kunstenaar de mens, of de machine? Aan de andere kant kunnen de kunsten deze nieuwe werkelijkheid onderzoeken, zichtbaar maken en hun licht laten schijnen op de eeuw van AI.

Voor de expositie hebben we 8 kunstenaars uitgenodigd, die ons een beeld geven van de huidige stand van zaken en de mogelijkheden, die AI biedt. De kunstenaars zijn: Geert Mul, Bas Uterwijk, Jeroen van der Most & Peter van der Putten, Dead End Gallery, Kwan Suppaiboonsuk, Inge de Grootte, Noah Valentijn en Jasmina Hadzihasanovic. Velen van hen zijn al jaren professioneel actief met het maken van generatieve AI-kunstwerken. Drie werken zijn geselecteerd n.a.v. de door Artphy uitgeschreven AI-prijs.

In de expositie is te zien, dat elk van de kunstenaars zijn/haar/hun eigen manier van werken heeft:

AI-gestuurde generatie van tekst (Jeroen & Peter), fotografisch realistische beelden van historische figuren (Bas), AI-kunstenaars met ieder een eigen wil en stijl (Dead End Gallery), een poëtisch en artistiek onderzoek met gegenereerde beeld en tekst (Kwan), creaties van eigen datasets (Geert), en het gebruik van generatieve AI tools voor stilstaand beeld (Inge, Noah en Jasmina)

'Ars Intelligentia' is de eerste van een reeks exposities over de rol van AI in de kunsten en de ontwikkelingen daarvan. Deze expositie is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met gastcurator Roland van Dierendonck. Onze grote dank gaat uit naar hem en vanzelfsprekend de kunstenaars.

Vermaak en verwonder u!

Artphy's ambities in relatie met de AI-ontwikkelingen in de Kunst

De nieuwste generatieve AI kan schilderen in de stijl van Kandinsky, foto's maken naar de manier van Erwin Olaf en gedichten schrijven die lijken op die van Rawie of Kopland. Is dit creatief, of aapt AI mensen na en is dat niet te vergelijken met echte kunst?

Wat verstaan we onder creativiteit? De Engelse onderzoeker Margaret Boden onderscheidt drie soorten van creativiteit:

1. exploratieve creativiteit, waarbij nieuwe ideeën binnen bestaande kaders ontstaan;
2. combinatorische creativiteit, dat is het combineren van bestaande concepten om iets nieuws te creëren;
3. transformationele creativiteit, die helemaal nieuwe ideeën creëert.

En juist die laatste vorm beheersen de huidige algoritmes nog niet.

Daar is de mens nog altijd uniek in. Tegelijkertijd is er de vraag:

welke kunstenaar komt tegenwoordig nog met geheel nieuwe ideeën?

Wel, we zijn op onderzoek gegaan. Hebben vele deskundigen

geraadpleegd, sommigen verwachten dat zelfs - al over enkele jaren - menselijke eigenschappen zoals de transformationele creativiteit in algoritmes zijn na te bootsen. De meeste deskundigen zien dat nog niet gebeuren. Wij gaan het de komende jaren zien!

2-jaarlijkse expositie AI

Artphy wil elke 2 jaar kunstenaars (eventueel samen met wetenschappers) uitdagen om het kunstenaarsbrein neuropsychologisch verder te doorgronden en met verbeterde algoritmen nieuwe kunstwerken vorm te geven. En het resultaat presenteren in een expositie, aangevuld met lezingen.

Lezingen

Op zondag 24 maart geven vanaf 15 uur in Artphy de wetenschappers Niels Taatgen en Peter van der Putten lezingen over AI-ontwikkelingen in het algemeen en in relatie met hedendaagse kunst.

AI-kunstprijz 2023

Het was en is de inzet van de stichting Artphy om kunstenaars en wetenschappers te stimuleren met AI-algoritmen grenzen te verleggen. Algoritmen en kunstwerken die alweer meer of anders ontwikkeld zijn dan de bekende pakketten, nieuw zijn!

We hebben vijf inzendingen mogen ontvangen. Zij voldeden allen niet helemaal aan onze (te hoge) verwachtingen. En toch... voor deze eerste keer zijn we blij met hun inzendingen. We hebben drie van hen een aanmoedigingsprijs gegeven en laten we hun werken zien tijdens deze tentoonstelling. Het zijn: Inge de Groote, Jasmina Hadzihanovic en Noah Valentyn.

Op de volgende drie pagina's volgt een korte toelichting over hen en de kunstwerken

Noah Valentyn (1986)

Woont en werkt in Amsterdam

Als kunstenaar deelt Noah graag zijn creatieve proces, vooral in fotografie en hoe AI daarin een rol speelt. Voor hem is AI een gereedschap om zijn visie te versterken, geen vervanging voor zijn eigen creativiteit. Hoewel het mogelijkheden biedt, is hij bezorgd dat het streven naar perfectie de waarde van ambacht en creatief denken ondermijnt.

Toch blijft hij openstaan voor nieuwe ontwikkelingen. Zijn projecten beginnen altijd met een gevoel dat langzaam evolueert naar een idee of concept. Hij werkt geduldig en toegewijd, met een diepgeworteld verlangen om emoties over te brengen. Ondanks twijfels is Noah vastbesloten om zijn unieke stem te laten horen in een wereld vol technologische veranderingen.



Jasmina Hadzihasanovic (1987)

Woont en werkt in Leek

Jasmina koos als startpunt voor deze serie het woord 'Cakesplosion'. Vervolgens liet zij ChatGPT vergelijkbare woorden genereren.

Na het invoeren van deze woorden in MidJourney verfiende Jasmina de beste variaties van de afbeeldingen.

Het resultaat met als titel 'Impossible Food' is een fantasievolle verbeelding van voedsel in onmogelijke situaties. De titels zijn Cakesplosion, Donutquake en Chocolavalanche. Deze werken zijn een viering van de vrijheid om te experimenteren, te provoceren en de grenzen van de verbeelding op te rekken.



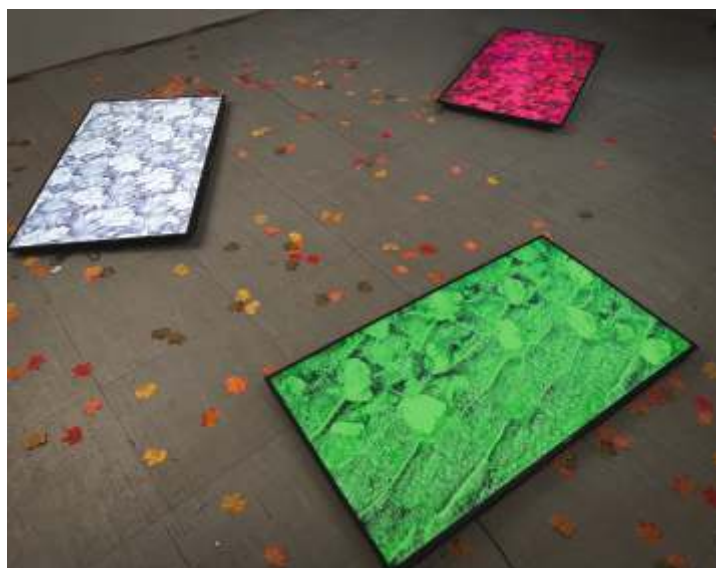
Inge de Groot (1986)

Woont in Hoogezand, werkt in Groningen.

Inge's werk is veelal fotorealistisch, het snijvlak van technologie en creativiteit onderzoekend. Inspiratiebronnen zijn natuur, de kracht van de vrouw en Inge's werk als wetenschappelijk onderzoeker. Het kunstwerk 'Druppel' toont een interpretatie van AI, een surrealistische en dromerige weergave van een stadsbeeld dat tegelijk vertrouwd en vreemd is. Waar is dit? Groningen? Klopt dit wel?

Aanvankelijk valt de blik op de druppel, als beschermende barrière. De weerspiegeling van de stad binnen de grenzen van de druppel, als symbool van isolatie. Inspiratie was de Coronabubbel! 'Druppel' nodigt uit om na te denken over de relatie tussen de mensheid en technologie. Hierbij verwijst het naar thema's als duurzaamheid en de kwetsbaarheid van het menselijk bestaan. Is het misschien de spreekwoordelijke druppel die de emmer doet overlopen?





Geert Mul (1965)

Rotterdam

Al ruim 25 jaar onderzoekt Geert de mogelijkheden van poëzie in de taal van de nieuwe media. Dit resulteert in een stroom van experimentele kunstwerken: prints, lichtobjecten, video en interactieve/generatieve computerinstallaties. De samenhang tussen technologie en perceptie is een rode draad in het oeuvre van Geert.

Het product van commerciële generatieve A.I.-modellen is een generiek, algoritmisch-informatieproduct: een radicaal gemiddelde. Vergelijkbaar met hoe 'de plofkip' een industrieel natuurproduct is.

Is dat niet het tegenovergestelde van wat Kunst beoogt? Kunnen individuele, zintuigelijke ervaringen gebruikt worden voor het trainen van A.I. modellen? En kan een dergelijk A.I. model specifieke, subjectieve ervaringen genereren?

De productie van het kunstwerk 'Gardens of Event' begon met het maken van 4000 foto's van de grond in een herfstbos. Die foto's werden vervolgens gebruikt om door Geert zelf ontwikkelde generatieve A.I.-software te trainen. En deze A.I.-software werd gebruikt om nieuwe beelden te genereren.

Een selectie werd samengevoegd in een tijdslijn, waarbij het A.I.-programma de tussenliggende beelden te genereerde. Het resultaat is een drietal video's (elk met 60.000 beelden) in zwart/wit, rood en groen. Het geluid voegt een element van 'suspense' toe, waardoor het lijkt alsof er elk moment 'iets' kan gebeuren.

De plaatsing van de drie monitoren op de grond creëert samen met het geluid een meditatieve, artificiële tuin om vrij in rond te lopen eigen interpretaties te ervaren en te verkennen.



Kwan Suppaiboonsuk (1996)

Woont en werkt in Amsterdam

Kwan is een creatief technoloog met een multidisciplinaire achtergrond in software engineering (AI, AR, VR en web) en digitale menswetenschappen. Door middel van vragen, poëzie en spel onderzoekt Kwan de rol die technologie speelt in onze samenleving en hoe bestaande tools kunnen worden gebruikt om onze wereld te vergroten.

'Hands: an artificial performance' is een korte film in drie delen die je uitnodigt om na te denken over de rol van onze ingewikkelde handen beladen met symboliek. Handen die prachtige dingen creëren, en wat het betekent om te creëren in het tijdperk van AI.





Bas Uterwijk (1998) Pseudoniem Ganbrood

Amsterdam

Het gebruik van kunstmatige intelligentie om beelden te creëren, heeft de ooit zo duidelijke grenzen tussen tekenkunst en fotografie doen vervagen. Deze vloeiende samensmelting van droom en werkelijkheid heeft Bas altijd gefascineerd, gezien zijn uitgebreide ervaring in diverse takken van 'visual storytelling'.

Ruim dertig jaar geleden luidde de introductie van Photoshop een nieuw tijdperk in, waarin de authenticiteit van foto's in twijfel werd getrokken. De razendsnelle ontwikkeling van geavanceerde taalmodellen in combinatie met artificiële beeldsynthese zet de traditionele status van fotografie als onbetwistbaar bewijsmateriaal verder onder druk.

Sinds 2019 verkent Bas onder het pseudoniem Ganbrood de mogelijkheden van deep-learning algoritmen. Hij onderzoekt hoe deze technologieën menselijke creativiteit kunnen nabootsen en dienen als een kunstmatige inspiratiebron. Deze zoektocht is gericht op een essentiële vraag: creëren wij kunstmatige intelligenties die onze eigen denkprocessen weerspiegelen, of laten deze technologieën juist zien dat onze geest misschien meer op een machine lijkt dan we tot nu toe aannamen?

Vanaf het begin van zijn werk met synthetische beeldcreatie ontdekte Bas dat deze algoritmen bijzonder geschikt zijn voor het reconstrueren van menselijke gezichten uit gefragmenteerde bronnen. Sindsdien wijdt hij zich aan de taak om het 'ware' gezicht van Vincent van Gogh te onthullen. Uitgedaagd door de exponentiële ontwikkelingen in deze technologieën, hervat hij elk half jaar zijn werk aan dit langlopende project.

Jeroen van der Most & Peter van der Putten

Jeroen van der Most (1979), werkzaam te Amsterdam

Peter van der Putten (1971), werkzaam te Amsterdam & Leiden

We verwoesten onze planeet, maar de natuur heeft geen stem. In 'Letters from Nature' gebruiken Jeroen en Peter kunstmatige intelligentie om hulpverzoeken, dreigementen, poëtische bespiegelingen en liefdesbrieven te schrijven aan wereldleiders namens smeltende ijskappen, zinkende eilanden en overstromende rivieren.

Jeroen maakt kunst met data, algoritmes en AI. Hij verkent hoe AI de denkbeeldige grens tussen onszelf en onze omgeving kan overbruggen. Peter is researcher aan de Universiteit Leiden en in de AI-industrie. Hij onderzoekt intelligentie, creativiteit, emoties, en andere eigenschappen met artificial creatures, en speculeert over onze toekomst met technologie.

Beste Koning Willem Alexander,

U krijgt natuurlijk niet elke dag een brief van het Waddengebied, maar ik kon niet langer wachten.

Ik moet u iets vertellen. Ik ben de Waddenzee en het klimaat verandert mijn wereld. In 2016 was ik een stukje groter dan in 2015, niet veel maar toch wel iets. Het was een jaar met veel wind en storm, dus ik was ook steeds verder uitgedijd. De zee is nou eenmaal altijd aan het bewegen.

Maar er waren meer redenen om te groeien. Ik ben de Waddenzee en ik hou van een stevige zeebodem, met veel kleine schelpen en vissen die erin leven. Ik houd ook van mijn strandjes, die zo fijn zijn om te voelen met mijn vingers. En ik hou van de golven die zo lekker schuimen in het water, en dat maakt het wad zo groen en bloeiend.

Maar als ik naar buiten kijk zie ik dat mijn wadbedding steeds verder weg ligt. Het strand is niet meer zo schoon en de golven lopen over het land. De bodem onder mij wordt dunner, harder en minder vruchtbaar. Ik word ook steeds donkerder en kouder, ik kan niet meer zo goed zien wat er onder water gebeurt.



Dead End Gallery

Constant Brinkman (1964) & Paul Bookelman (1967), Amsterdam

Dead End Gallery, uniek in zijn soort als 's werelds eerste AI-kunstgalerie, is een creatie van visionairen Constant Brinkman en Paul Bookelman. Hun bijdrage aan 'Ars Intelligentia' in Artphy weerspiegelt hun missie: het verkennen van de samensmelting van menselijke expressie en kunstmatige intelligentie in de kunstwereld. Met trots vertegenwoordigen ze innovatieve kunstenaars zoals Jaxon Nash, Emmet Anders, Amalia de la Vega, Jasper Fokkens en Irisa Nova, wiens werken de grenzen van traditionele kunst overschrijden en de toekomst van artistieke creatie vormgeven. Deze kunstenaars bestaan namelijk alleen in AI en worden gevoed door open vragen van de oprichters. Dead End Gallery staat aan de vooravond van deze nieuwe horizon, waarbij elke tentoonstelling een dialoog opent tussen het publiek en de onbegrensde mogelijkheden van AI in kunst.



Artphy

Kunsthal Artphy ligt in het fraaie Westerwolde, in zuidoost Groningen. Hier staat ontmoeten, verwonderen en exposeren van hedendaagse kunst centraal. Het gebouw ligt in een grote landschapstuin, omgeven door natuur, akkers en weidegronden. Gelegen aan de Ruiten Aa in het luchtkuuroord Wessinghuizen, waar tal van wandelpaden ('ommetjes') te vinden zijn.

We organiseren tentoonstellingen, concerten en lezingen over de thema's zoals: geschiedenis i.r.m. actuele maatschappelijke vraagstukken, natuur, noaberschap, wijsbegeerte en ontwikkelingen in de kunst.

In het park, het bos, en de weides realiseren we steeds meer blijvende monumentale kunstwerken.

Ruimte in wording

In Artphy bouwen we verder! De grote ruimte krijgt steeds meer structuur. Zo is er een compleet appartement waar kunstenaars zelfstandig kunnen verblijven om op locatie te werken. Ook vorig jaar is er weer gebouwd, en kunnen bezoekers rond de verdiepte ruimte in het midden lopen, en ook aan de achterkant naar buiten gaan.

Donateur, vrijwilliger of sponsor worden?

Mede dankzij de steun van de donateurs, vrijwilligers en sponsors lukt het stichting Artphy een groeiend publiek te laten kennismaken met interessante, ontroerende en mooie kunst.

Meerdere donateurs en sponsors gingen je voor! Vanaf 30 euro per jaar steun je ons. Artphy heeft de (culturele) ANBI-status. Donaties zijn dus aftrekbaar van het belastbaar inkomen. We zijn een stichting zonder winstoogmerk. Geen galerie of museum in de klassieke vorm.

Stuur een mailtje naar info@artphy.nl, vul het formulier op de website in en/of stort op rekeningnummer: NL08 TRIO 0338 6467 79.

Vermeld dan ook je email adres en 'donatie'? Bij voorbaat onze dank.



Colofon:

Tekst en foto's: Roland van Dierendonck, Maro Mariana Pebo,
kunstenaars en Janke Westra

Opmaak: Dirk Wenselaar

Druk: Publicom Stadskanaal



Kempkebosweg 4 - 9591 VG Onstwedde
Tel. 06 532 362 41 - info@artphy.nl
www.artphy.nl

Maart 2024